

De meerwaarde van de Monumentenwacht

Van onze donateurs en bezoekers krijgen wij vaak het compliment dat onze gebouwen er zo verzorgd bij staan. Dat is natuurlijk mooi, maar het gaat niet vanzelf. Onderhoud is het sleutelwoord, want zonder onderhoud gaat een monument op den duur verloren. En zeg je onderhoud, dan zeg je ook: een planning maken, zodat je de werkzaamheden uitzet in de tijd. Hierbij maakt GLK gebruik van de deskundigheid van de Monumentenwacht Gelderland. Tekst: Karlijn van Onzenoort – Fotografie: Rob Schouten

Sjon Willemsen en Patrick de Jong

Even voorstellen: Sjon Willemsen (55 jaar) en Patrick de Jong (31 jaar). Samen vormen ze een van de acht regionale teams van de Monumentenwacht Gelderland. Sjon is naar eigen zeggen als monumentenwachter geboren. Als jochie keek hij gefascineerd naar 'Van gewest tot gewest' en zei tijdens een reportage over de Monumentenwacht tegen zijn moeder: "Dat ga ik doen." Ook bracht kleine Sjon menig kruiwagen vol bouwfragmenten naar zijn ouderlijk huis in Duiven. "Toen al werd ik gedreven om te behouden wat we hebben", verklaart Sjon achteraf. Patrick werkte aanvankelijk als timmerman in de nieuwbouw, maar vond al snel dat "daar geen eer te behalen viel". Daarom stapte hij over naar het restauratiewerk en later naar de Monumentenwacht.

Inspecteren is kerntaak

Als een moderne Ed en Willem Bever gaan de twee dagelijks 'met de bus' op pad. Met behulp van ladders, klimtuigen en allerlei gereedschappen onderzoeken ze historische woonhuizen, boerderijen, molens, kastelen, kerken en andere objecten. Inspecteren is de kerntaak – het exterieur, maar ook het interieur, voor zover aard- en nagelvast. Grofweg een kwart van de tijd besteden ze aan schoonmaken en repareren. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om dakpannen recht leggen of een stukje lood inkloppen. "Als je toch op

Meerwaarde voor GLK

"Voor ons ligt de meerwaarde van de Monumentenwacht Gelderland in hun onafhankelijke adviezen die ondersteuning geven bij het opstellen van onze onderhoudsplannen", aldus Menno Tillema, hoofd Bouwkunde van GLK. "Met behulp daarvan kunnen wij ons onderhoud planmatig en zo veel mogelijk preventief aanpakken, en daardoor op lange termijn flinke kosten besparen. Door kleine gebreken tijdig te laten herstellen, vermijden we onverwachte, grote herstelwerkzaamheden en staan onze gebouwen er permanent goed bij."

Patrick de Jong: 'Op kasteel Doorwerth hebben we leien vervangen en muurlood aangebracht.'

het dak bent, neem je die werkzaamheden even mee," aldus Sjon, "vooral omdat wij op plaatsen komen die voor anderen niet zo eenvoudig te bereiken zijn."

Prioriteiten aangeven

"Onze bevindingen en adviezen leggen we vast in een rapport dat we mondeling toelichten aan de opdrachtgever", vertelt Sjon. "Daarbij geven we prioriteiten aan, zodat duidelijk is welke werkzaamheden hoogst noodzakelijk zijn en welke kunnen wachten. Bij huis Zypendaal bijvoorbeeld constateerden we dat de kwaliteit van de gootbedekking matig is. Om gevolgschade te voorkomen, adviseren we dan om die binnen drie jaar te herstellen of te vervangen." En als de monumentenwachters sporen van bijvoorbeeld de houtwormkever of bonte knaagkever signaleren, vraagt dat vaak om direct ingrijpen.

Beoordelen van werk

Monumentenwacht Gelderland inspecteert ook alle kastelen van GLK. Onlangs was kasteel Doorwerth aan de beurt. "Daar hebben we kapotte leien op het dak vervangen en hier en daar muurlood aangebracht", vertelt Patrick. "Ook hebben we het schilderwerk van het afgelopen jaar gecontroleerd." Dat is eveneens een belangrijke taak van de monumentenwachters: het beoordelen van de kwaliteit van het uitgevoerde werk. "Maar we willen ook graag vooraf erbij betrokken worden," vervolgt hij, "namelijk op het moment dat de opdrachtgever afspraken maakt over de uit te voeren werkzaamheden. We denken graag mee met onze klanten en soms hebben we vanuit onze ervaring nog een nuttige tip."

www.monumentenwacht-gld.nl

Monumentenwacht Gelderland

De Monumentenwacht Gelderland is een van de elf (Flevoland en Overijssel worden door één organisatie bediend) Monumentenwachten in het land. Ze dragen op een praktische manier bij aan het behoud van cultuurhistorisch waardevolle gebouwen. Ernst van de Grijp, directeur van de Monumentenwacht Gelderland: "Sinds de start van de Gelderse Monumentenwacht in 1979 zijn we gegroeid naar bijna 3000 abonnees die samen tegen de 4000 objecten beheren. Ongeveer 70 procent van de inspecties vindt plaats bij particulieren en 30 procent bij beherende instellingen zoals GLK. De komende tijd willen we ook inspecties van monumentaal groen en van archeologie uitvoeren. Bijzonder is ons bouwfragmentendepot, een verzamelplaats van historische bouwmaterialen die op een bepaalde locatie zijn afgedankt, maar elders prachtig hergebruikt kunnen worden."